

Från fattig gruvpojke till telefonkung

Berättelse

Lars Magnus Ericsson föddes 1846 i Värmskog i Värmland. Familjen var fattig, och när Lars Magnus var tolv år dog hans far. Då måste pojken börja arbeta, bland annat i en gruva, för att tjäna pengar. Trots att han bara hade gått några år i skolan var han skicklig med händerna och nyfiken på teknik.

År 1867 flyttade han till Stockholm. Där fick han arbete hos en firma som tillverkade telegrafer och andra fina instrument. Eftersom han var duktig fick han stipendier som gjorde att han kunde resa utomlands och studera instrumenttillverkning. På så sätt lärde han sig mer än han någonsin hade kunnat lära sig hemma.

När Lars Magnus kom tillbaka till Sverige 1876 öppnade han en egen liten verkstad tillsammans med en vän. Verkstaden låg i ett gammalt kök på bara omkring tretton kvadratmeter. Just då var telefonen en helt ny uppfinning. Lars Magnus tog isär telefoner från andra företag, studerade hur de fungerade och byggde sedan egna, som var både mindre och bättre. Eftersom telefonen inte var patenterad i Sverige fick han lov att göra detta.

Redan 1878 började han sälja sina egna telefoner, och företaget växte snabbt. Ett samarbete med affärsmannen Henrik Tore Cedergren gjorde att Ericsson fick ännu fler kunder. Vid år 1900 hade företaget nästan tusen anställda och tillverkade omkring femtiotusen telefoner om året. Telefonerna såldes inte bara i Sverige utan även i länder som Ryssland och Polen, vilket gjorde namnet Ericsson känt långt utanför landets gränser.

Samma år, 1900, valde Lars Magnus att gå i pension. Han var då bara femtiofyra år gammal. I stället för att fortsätta som affärsman flyttade han ut på landet och blev lantbrukare. Han sålde också sina aktier i företaget. Det kan tyckas märkligt att han lämnade ett så framgångsrikt företag, men han verkade trivas bättre med jorden och djuren än med affärerna.

Lars Magnus Ericsson dog 1926. Hans företag levde dock vidare och blev med tiden ett av världens mest kända teknikföretag. Att en fattig pojke från en liten by kunde bygga något så stort visar vad hårt arbete och nyfikenhet kan leda till.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
fattig	har lite pengar
gruva	ett ställe under jorden där man hämtar metall eller sten
skicklig	mycket bra på något
firma	ett företag
telegraf	en gammal maskin som skickade meddelanden på lång väg
stipendium	pengar man får för att kunna studera

ORD	FÖRKLARING
verkstad	ett rum där man bygger och lagar saker
uppfinning	något helt nytt som någon har skapat
patenterad	skyddad av lagen, så att bara en får tillverka något
anställd	en person som arbetar på ett företag
aktier	andelar som man kan äga i ett företag
lantbrukare	en person som odlar jorden och har djur

Läsförståelsefrågor

1. Varför måste Lars Magnus börja arbeta redan som ung?
 1. Han ville inte gå i skolan.
 2. Hans far dog och familjen behövde pengar.
 3. Han ville flytta till Stockholm.
2. Hur fick Lars Magnus möjlighet att studera utomlands?
 1. Han fick stipendier eftersom han var duktig.
 2. Hans far betalade resan.
 3. Han vann pengar i ett lotteri.
3. Hur byggde Lars Magnus sina första egna telefoner?
 1. Han kopierade dem exakt utan att ändra något.
 2. Han undersökte andras telefoner och gjorde sedan bättre egna.
 3. Han köpte färdiga delar från Bell.
4. Vad gjorde samarbetet med Henrik Tore Cedergren?
 1. Det gav företaget fler kunder.
 2. Det gjorde att Lars Magnus gick i pension.
 3. Det stängde verkstaden.
5. Varför kunde Lars Magnus bygga kopior av andra företags telefoner i Sverige?
 1. Han hade köpt rätten till dem.
 2. Telefonen var inte skyddad av patent i Sverige.
 3. Ingen annan sålde telefoner i Sverige.
6. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Lars Magnus startade sitt företag i ett litet, gammalt kök.
 2. Företaget sålde telefoner i flera andra länder.
 3. Lars Magnus tyckte mest om att resa utomlands på sin ålderdom.
7. Vad menas med att Lars Magnus "trivdes bättre med jorden och djuren än med affärerna"?
8. Lars Magnus lämnade ett mycket framgångsrikt företag. Vad kan det säga om hurdan person han var? (Tänk själv utifrån texten.)
9. Skriv med egna ord varför namnet Ericsson blev känt utanför Sverige.
10. Berättelsen säger att hans historia "visar vad hårt arbete och nyfikenhet kan leda till". Håller du med? Förklara kort.

Facit

1. b
2. a
3. b
4. a
5. b
6. 1. ja b) ja c) det står inte i texten
7. Exempel på svar: Han tyckte mer om att arbeta som lantbrukare på landet än om att leda ett företag.
8. Exempel på svar: Han verkar ha varit en person som inte bara brydde sig om pengar och makt, utan som gjorde det han själv trivdes med.
9. Exempel på svar: Företaget sålde telefoner i andra länder, till exempel Ryssland och Polen, så fler människor lärde känna namnet.
10. Exempel på svar: Ja, för en fattig pojke utan lång skolgång byggde ett stort företag, och det visar att arbete och nyfikenhet är viktigt.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten passar för samtal om entreprenörskap, klassresa och teknikhistoria. Tema: hur nyfikenhet och uthållighet kan förändra ett helt liv. Fråga 7, 8 och 10 tränar inferens och egen värdering.

Diskussionsfrågor

- Lars Magnus lärde sig mycket genom att ta isär och undersöka andras telefoner. Hur lär du dig själv bäst nya saker?
- Han gick i pension tidigt för att bli lantbrukare. Skulle du kunna lämna ett bra jobb för att göra något helt annat? Varför eller varför inte?
- Vilka svenska företag känner du till idag? Vad tillverkar de?
- **Skriv (5 meningar):** Berätta om en person som du tycker är ett bra exempel. Vad har personen gjort, och varför ser du upp till hen?

Källor och faktagranskning

- Wikipedia: Lars Magnus Ericsson (en.wikipedia.org/wiki/Lars_Magnus_Ericsson)
- Tekniska museet: Lars Magnus Ericsson (tekniskamuseet.se)
- Ericsson: Lars Magnus Ericsson 1876–1900 (ericsson.com/en/about-us/history)
- Historiesajten: Lars Magnus Ericsson (historiesajten.se)

Faktagranskad i juni 2026. Nyckelfakta: Lars Magnus Ericsson föddes 5 maj 1846 i Värmskog (Vegerbol), Värmland, och dog 17 december 1926 i Botkyrka. Han grundade verkstaden L.M. Ericsson & Co 1876 i Stockholm, först i ett litet rum på cirka

13 m² vid Drottninggatan. Företaget blev en av världens stora telefontillverkare. Han gick i pension 1900 och blev lantbrukare på Alby och Hågelby gård. Bilden visar honom på 1890-talet och är Public Domain (fotografen okänd).

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.